

Buz Örtüsünün Altında Yanardağ Patlaması

Atlas Okyanusu'nun güneyindeki, üzeri buz örtüsüyle kaplı ıssız bir ada olan Montagu Adası, yanardağ araştırmacıları için eşsiz bir yer. Çünkü, bu adayı kaplayan kalın buz tabakasının altında etkin bir yanardağ bulunuyor! "Buzun altında yanardağ olur mu?" dediğinizi du-

yar gibiyiz. Dünyanın buz örtüsüyle kaplı bölgelerinde de yanardağlar bulunuyor. Bu yanardağlar, buz örtüsünü ve Antarktika'daki toprak oluşumunu anlamaya çalışan araştırmacılar açısından çok ilginç. 2001 yılında etkinleşen Belinda Yanardağı, o zamandan bu yana uydular aracılığıyla izleniyor. Bu yanardağın duman ve kül püskürttüğü biliniyor. Ancak, 2005 Eylül ayında birdenbire bir şeyler değişmeye başlamış ve yanardağ lav püskürtmeye başlamış! NASA'nın yer gözlem uydusu Terra, özel görüntüleme aygıtlarıyla her gün yanardağın görüntülerini çekiyor. Bu görüntüler aracılığıyla araştırmacılar, ilk kez Antarktika kıtasındaki bir etkin yanardağı gözlemlene şansını elde etmişler. Yanardağın, birkaç hafta içinde yarım milyon metreküp lav fişkırttığı belirlenmiş. Bu nedenle, adanın yüzölçümünde 0,2 kilometrekarelik bir artış olmuş. Bu arada, lavların erittiği buzullar nedeniyle denize çok fazla miktarda su aktığı da belirtiliyor.

www.nature.com

Bu Tekne, Dondurma Çubuklarından Yapılma!

Hollanda'da, Robert McDonald adlı bir yelkenli tekne tutkunu, 8. yüzyıla ait bir Viking gemisinin tam bir kopyasını yapmış. Bu geminin en önemli özelliği, yalnızca dondurma çubuklarından yapılmış olması! McDonald, bunun için tam 15.000.000 dondurma çubuğu ve suda bozulmayan çok güçlü özel bir yapıştırıcı kullanmış. 12 metre uzunluğundaki teknenin yapımı, tam iki yıl sürmüştü. McDonald, teknenin yapımı sırasındaki en büyük yardımcısının 11 yaşındaki oğlu olduğunu belirtiyor. Amacının, çocuklara, yaşamda her şeyi başarmanın mümkün olduğunu göstermek olduğunu söylüyor: "Bir şeyi düşleyebiliyorsanız, onu gerçekleştirebilirsiniz de". Dondurma çubuklarının bir bölümünü, McDo-

nald'ın oğlu ve mahallelerindeki öteki çocuklar toplamış. Bir bölümünüyse, yakınlarındaki bir dondurma fabrikası bağışlamış. Tekne, Ağustos 2005'te tamamlanarak suya indirilmiş. İlk konukları çocuklar olmuş elbette. McDonald, bir sonraki hedefinin, 2006 yılında teknesiyle Avrupa kıyılarını gezdikten sonra, Atlas Okyanusu'nu geçmek olduğunu söylüyor.

seaheartship.com

Dünyamız İnsan Etkisiyle Isınıyor

İsviçre'deki Bern Üniversitesi'nden araştırmacılar, Dünya'nın atmosferindeki sera gazlarının son 650.000 yılın en yüksek düzeylerine ulaştığını ortaya çıkardılar. Dünyanın atmosferindeki sera gazlarındaki artışın, küresel ısınmanın en önemli

nedeni olduğu kabul ediliyor. "Sera gazları nedir?" diyecek olursanız bunlar, atmosferdeki karbon dioksit, metan ve su buharı gibi gazlar. Bu gazlar, "sera etkisi" olarak adlandırılan bir yolla güneşten gelen ısıyı tutarak yeryüzünün ısınmasında rol oynuyor. İsviçreli araştırmacılar, Antarktika kıtasını kaplayan buz tabakasının içinde binlerce yıl boyunca hapsedilmiş hava baloncuklarını incelemişler. Bu,

araştırmacıların gezegenimizin geçmiş dönemlerindeki atmosferini ve iklim koşullarını araştırmak için kullandıkları en önemli yöntemlerden biri. Bu yeni araştırmanın farkı, önceki araştırmalara göre çok daha eski dönemlere ait veriler toplanmış olması. Araştırmacılar,

günümüz atmosferinde sera gazlarında görülen artışın, geçmişte dönem dönem gerçekleşen doğal artışlardan çok daha fazla olduğunu açıkladılar. Örneğin, son 50 yılda, atmosferdeki karbondioksit miktarının önceki dönemlere göre 200 kat daha hızlı arttığını bildiriyorlar. Bunun nedeniyse, artan sanayileşme nedeniyle gittikçe daha fazla fosil yakıtın tüketilmesi.

www.nature.com

Çocuklar Cep Telefonu Kullanmasınlar

Cep telefonlarının yaydığı elektromanyetik dalgaların zararlı olduğu kanıtlanamamış olsa da, zararsız olduğu da kesin değil. Örneğin, yüksek frekanslı elektromanyetik alanlara yakın çalışan insanlarda, sinir sisteminde bozukluklar görülebiliyor. Ancak, cep telefonlarıyla ilgili uzun süreli araştırmalara gereksinim duyuluyor. Geçtiğimiz ay, Rus Ulusal Komitesi'nden uzmanlar, bu konuda bir açıklama yaptılar. Rus araştırmacılar, özellikle sık ve uzun süreli cep telefonu kullanımının, çocukların sağlığını olumsuz etkileyebileceğini belirtiyorlar. Çünkü çocuklar, elektromanyetik alanların olumsuz etkilerine karşı yetişkinlerden

daha duyarlı. Avrupa ülkelerindeki kimi araştırmacılar da bu görüşü paylaşıyorlar. 2001 yılında, Avrupa Komisyonu Araştırma Grubu, 16 yaşından küçüklerin cep telefonu kullanımının tüm Avrupa ülkelerinde yasaklanmasını önermişti. Dünya Sağlık Örgütü'nün de benzer bir önerisi bulunuyor.

www.informnauka.ru

Kırmızı Giyen Kazanır

Kazanmak mı istiyorsunuz? O zaman kırmızı giyin! İngiltere'deki Durham Üniversitesinden iki araştırmacı, kırmızı forma giyen sporcuların, başka renk forma giyen sporculara göre bir parça daha başarılı olduğunu söylüyorlar. Araştırmacılar, 2004 olimpiyat oyunlarındaki dört spor dalından alınan sonuçları incelemişler: boks, tekvando, greko-romen güreş ve serbest güreş. Sonuç mu? Kırmızı giyen sporcuların, karşılaşmaların % 60'ını kazandığını görmüşler. Peki, ya takım sporları? Araştırmacılar, Euro 2004 Uluslararası Futbol Turnuvası'nın sonuçlarını da incelemişler. Kırmızı formayla oynayan takımlar, mavi ya da beyaz formallılara göre daha iyi performans gösteriyor ve daha çok gol atıyormuş. Araştırmacılara göre bunun nedeni, kırmızı giymenin, sporcuların kendine güvenini artırması olabilir. Kendine güvenen sporcularsa, daha iyi oynuyor.

www.the-scientist.com

Kimi Dinozorlar Otçuldu

Fosilleşmiş dinozor dışkıları, dinozorlar üzerinde çalışan araştırmacılar için birer hazine değerindedir. Ancak, çok ender bulunurlar.

Araştırmacılar, bu fosilleri inceleyerek dinozorların beslenme alışkanlıkları gibi değerli bilgileri ortaya çıkarabilirler. İşte, yakın bir zamanda Hindistan'da böyle bir "hazine" bulunmuş. 65 yıllık fosilleşmiş Titanosaurus dışkılarını inceleyen araştırmacılar, bu dinozorun en az beş farklı ot yiyerek beslendiğini ortaya çıkarmışlar. Daha önceleri, Titanosaurus'ların nasıl beslendikleri bilinmiyordu. Ancak, dinozor dışkısında bulunan ot kalıntıları, başka bir gerçeğe daha ışık tutuyor. O da, otların sanılandan daha önce evrimleşmiş oldukları. Fosilleşmiş dinozor dışkılarının birer hazine olduğunu söylemiştik değil mi?

www.sciencenewsforkids.org

Gözlükler Artık Buharlanmayacak

Gözlük kullananlar bilirler, özellikle kışın soğuk bir ortamdan sıcak bir ortama girdiklerinde gözlük camları buharla kaplanıverir. ABD'deki Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nden araştırmacılar, gözlük camlarının buharla kaplanmasını önleyen yeni bir teknoloji geliştirmişler. Havadaki su buharı, pencere camı ya da gözlük camı gibi soğuk yüzeylerle karşılaştığında, yoğunlaşarak bu yüzeylerde

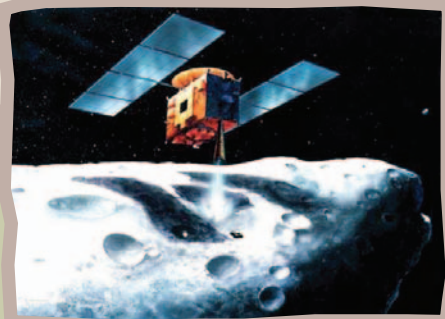
su damlacıkları oluşturur. Damlacıklar, camdan geçen ışık miktarını azaltarak görüşümüzü olumsuz etkiler. Araştırmacılar, bunu önlemek için, gözlük camları için özel bir kaplama geliştirmişler. Bu kaplama, minik cam nano parçacıklarından oluşuyor. Bu parçacıkların her biri, 100 nanometreden daha küçük boyutlarda. (Bir nanometre, bir metrenin milyarda birine eşittir.) Bu kaplamanın yüzeyinde su damlacıkları oluşmuyor. Damlacıklar, kaplamayı oluşturan nano parçacıkların aralarına sızarak dağıldığından görüşü engellemiyor. Araştırmacılar, bu yeni kaplamayla gözlük camları gibi araba camlarının da buharlanmasının önenebileceğini belirtiyorlar.

www.nanotechweb.org

Hayabusa Eve Dönüyor

Japon Uzay Ajansı'ndan araştırmacılar, Mayıs 2003'te uzaya fırlatılan Hayabusa uzay aracının, ikinci denemesinde bir asteroidin yüzeyinden örnekler topladığını açıkladılar. Böylece, ilk kez Ay'dan başka bir gök cisminin yüzeyinden örnek alınabilmiş oldu. Hayabusa, Dünya'dan 300 milyon kilometre uzaklıktaki Itokawa adlı asteroide, 2005'in Eylül ayında varabilmişti. İlk denemesinde asteroidin yüzeyine inmeyi başaramamış; ancak ikinci denemede başarılı olmuştu. Dönüş yolundaki uzay aracının, 2007 yılında Dünya'ya varması bekleniyor. Asteroitten toplanan örnekler, Güneş Sistemi'nin oluşumu konusunda yeni bilgiler sağlayacak. Şimdi araştırmacıların tek beklentisi, toplanan örneklerin dönüş yolunda yitirilmemesi.

www.jaxa.jp

Dağ Gorillerinin Başı Dertte

Dağ gorilleri, soyu tükenme tehlikesiyle karşı karşıya kalmış canlılardan. Bugün, yalnızca Afrika'daki Uganda'da ve Kongo, Ruanda ve Uganda arasında kalan sınır bölgesinde yaşıyorlar ve sayıları 700 kadar. Bu canlıların tükenme nedenlerini bulmaya çalışan araştırmacılar, dağ gorillerinin bir bölümünün, grip hastalığı nedeniyle öldüğünü ortaya çıkarmışlar. Hastalığın gorillere, onları görmek üzere bölgeye giden turistlerden bulaştığını belirlemişler. İnsanlara özgü bu grip türü, gorillerin bağışıklık sistemine yabancı olduğu için, onları çok olumsuz etkilemiş.

[New Scientist](http://NewScientist), 12 Temmuz 2005

